

Welkom

Lied: Dit huis is een huis waar de deur open staat

Map 126

Inleiding

Omkeer is het jaarthema van 2022. De meeste vieringen van dit jaar zijn met dat thema verbonden. De viering van vandaag past er niet direct in, maar zet een serie vieringen uit de afgelopen jaren over psalmen voort.

Vandaag gaat het over psalm 132. Ik heb iets met die psalm vooral met het eerste deel ervan, misschien wel omdat die in het kort aangeeft waar het in de bijbel om gaat: een plek vinden waar hij wonen kan. Het is een pelgrimspsalmen, de pelgrims trekken op naar Jeruzalem, het politieke en religieuze centrum van het land, de stad van recht en vrede, waar de tempel staat, waar de Eeuwige zijn woning heeft.

Marijke en ik hopen jullie vandaag in enkele fragmenten duidelijk te maken wat deze psalm bij ons oproept.

Lied: Herschep ons hart

Map 76

Lezing: [Psalm 132](#)

Lied: Wie mag te gast zijn

Map 101

Lezing: [Mattheus 25:31-46](#)

Lied: Het woord dat ik jou geef

Map 91a

Een plek waar Hij wonen kan

1.

Het NOS-journaal eind februari.

In beeld een kamer in een Pools dorpje, het zag er in mijn ogen armoedig uit. In de hoek van de kamer een tafel met een gasstel erop. Voor de camera een vrouw van een jaar of 60. Of misschien was ze jonger, want arme mensen zien er vaak vroeg oud uit. Naast haar een moeder met 2 tiener meiden. Het zijn gevluchte Oekraïeners legde de oude vrouw uit: 'Toen ik hoorde dat burgers zich konden opgeven om vluchtelingen uit de Oekraïne op te nemen heb ik dat meteen gedaan.'

'Is het niet wat klein hier om drie vluchtelingen op te nemen', vroeg de verslaggever, 'en waar moeten de Oekraïeners dan slapen? Kunt u hier zo nog wel leven? Is het wel uit te houden?'

'Het leven is hier veel beter dan in de hel van de oorlog waaruit mijn gasten gevlucht zijn', antwoorde ze. 'De vluchtelingen kunnen hier blijven zolang ze willen, ik kan ze toch niet op straat laten staan? Ze slapen hier op matrassen die ik opgehaald heb bij de vluchtelingen-hulp in het centrum van het dorp. Ik slaap daar. ' Ze wees naar de andere hoek van de kamer, het kan ook zijn dat daar nog een slaapkamertje was – dat kon ik zo gauw niet zien op het TV-beeld.

2.

In het boek psalmen staan 15 pelgrimliederen, de psalmen 120 t/m 134. Die werden sinds mensenheugenis gezongen door pelgrims op weg naar Jeruzalem. Psalm 132 is er één van. Oorspronkelijk moeten het twee aparte liederen geweest zijn, die lang geleden zijn samengevoegd.

Het eerste lied – het eerste deel van psalm 132 - bezingt dat David belooft niet te rusten voor hij een plek voor de Eeuwige gevonden heeft, een woning voor de Machtige van Jacob. En in het andere lied – het tweede deel van de psalm - wordt de hoop, de verwachting, de zekerheid bezongen dat de Eeuwige de berg Sion verkozen heeft om te wonen. De berg Sion, hart van Jeruzalem, de plek waar Davids zoon Salomo de tempel liet bouwen, de plek waarheen de pelgrims op weg zijn.

En de psalm herinnert aan de belofte van God dat David en zijn nakomelingen op de troon zullen blijven zolang zij zich aan Zijn verbond houden.

3.

In Mattheus 25 deelt Jezus met zijn leerlingen het visioen dat eens de mensenzoon als koning zal komen om de rechtvaardigen te scheiden van de onrechtvaardigen. Tegen de rechtvaardigen zegt de koning dan: “Kom, gezegenden van mijn Vader, en neem deel aan het koninkrijk dat vanouds voor jullie bestemd is. Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op, ik was naakt, en jullie kledde mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe.”

Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden: “Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en u te drinken gegeven? Wanneer hebben wij u als vreemdeling gezien en opgenomen, u naakt gezien en gekleed? Wanneer hebben wij gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar u toe gekomen?”

En de koning zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan.”

Het wezenlijke van de Eeuwige, van Ik-zal-er-zijn, is dus dat Hij zich vereenzelvigd met, samenvalt met de onaanzienlijken, de zieken, de ontheemden, de vluchtelingen. Waar hen recht wordt gedaan daar wil Hij wonen.

Als David belooft een woning te zoeken voor de Eeuwige, dan belooft hij niet een tempel te bouwen, maar een plaats te scheppen waar recht wordt gedaan. In de woorden van Oosterhuis:

ik zal niet rusten, geen ogenblik,
ik mag versmachten van dorst,
tot ik gevonden heb:

een plek waar de doden leven
de plaats waar recht wordt gedaan
aan de verworpenen der aarde.

4.

Het leven is een pelgrimstocht.

Wij zijn pelgrims, en wij zijn geroepen om plekken te creëren waar de Eeuwige wil wonen, plekken waar recht wordt gedaan. Je vindt overal van die plekken, tussen alle geweld en godverlatenheid in. Ik noemde die Poolse vrouw al die zo'n plek bood.

Misschien is de Oekraïense met haar dochters daar alweer vertrokken – naar een ruimer gasthuis, of terug naar de Oekraïne. Misschien ook konden de Poolse en haar Oekraïense gasten het op den duur toch niet met elkaar uithouden – want zo gemakkelijk is het allemaal niet.

Maar toen het erop aankwam opende de Poolse vrouw - die het niet breed had - haar hart en haar huis – en dat is waar de Eeuwige wil wonen.

Wij zijn pelgrims en we zingen met David het pelgrimslied:

Ik zal in mijn huis niet wonen,
ik zal op mijn bed niet slapen,
ik zal mijn ogen niet dicht doen,
ik zal niet rusten, geen ogenblik,
voordat ik heb gevonden:

een plek waar Hij wonen kan,
een plaats om te rusten voor Hem
die God is, de enige ware.

Dat wij zó mogen leven.

Lied: Psalm van David

VL 344

Een plek waar Hij wonen kan – vervolg

Vrijdag 20 mei – de viering is al helemaal voorbereid, de liturgieën zijn afgedrukt. En ik lees in de Volkskrant de column van Ibtihal Jadib. Zij heeft sinds 12 maart een Oekraïens gezin in huis genomen. Dat stuk doet niets af aan wat ik daarnet zei – het voegt wel iets toe.

Ik citeer enkele gedeeltes:

Komende week gaat het gezin terug en ik betrap mezelf op een gevoel van opluchting. Ik kijk uit naar volgende week als de ongemakkelijke dans van stille verwachtingen ten einde komt. Als ik niet meer blijf zitten met vragen als: 'Verwacht ze dat ik dit voor haar betaal?', 'Vraagt ze me eigenlijk dat ik dit voor haar oplos?' of 'Denkt ze dat ik huisvesting voor haar kan regelen?'

Als ik nu, voorzichtig terugkijkend, alles de revue laat passeren, blijf ik zitten met een wrange nasmaak. Onze Oekraïense huisgenoten begonnen dankbaar en blij, maar liepen gaandeweg tegen de grenzen aan van wat er kan. De mogelijkheden in dit land zijn eindeloos; voor mij en mijn kinderen ja, niet voor een vluchteling en haar kinderen.

Die ongemakkelijke waarheid drong zich steeds nadrukkelijker op. Daar waar de Oekraïense moeder in de eerste weken verguld was met het riant salaris dat ze verdiende bij haar schoonmaakadresjes, verzuchtte ze gister dat het niet genoeg was. Het geld raakt ook in Nederland snel op. En de huur voor een eigen woning bleek onbetaalbaar, daar viel niet tegenop te poetsen.

Het was bij nader inzien beter geweest, liet ze zich laatst ontvallen, als ze bij aankomst in Nederland in een sporthal was gaan slapen. Bij ons was ze weliswaar comfortabel opgevangen, maar ze kende Oekraïners die vanuit die ellendige sporthallen mooi wel naar een eigen woning waren doorgestroomd.

De wereld is ongelijk verdeeld. Mijn schuldgevoel over de vraag waarom ik toevallig wel in een goed land ben geboren en een ander niet, verandert daar geen klap aan. Ik doe wat ik kan opbrengen om de balans enigszins te herstellen, maar dat is altijd te weinig. Dat betekent niet dat ik het daarom moet laten, dat het geen zin heeft. Het betekent alleen dat mensen niet met een verheugde glimlach teruggaan naar hun eigen land.

Voorbeden

Tafellied: Met twee of drie

Map 65

Breken en delen

Lied: Onze Vader in de hemel

Map 119

Reactie, collecte (De collecte is voor Aarde-Werk)

Lied: Om warmte gaan wij een leven

Map 74